

Pe pošti prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

V upravnštvu prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ — „
mesec 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnštvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis ne vračajo,
ne frankovi, sama ne
vprejajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 148.

V Ljubljani, v torek 1. julija 1902.

Letnik XXX.

Propad Belokrajine in belokranjska železnica.

IV.

Pred vsem, ako hočemo dobiti železnico v Belokrajino, moramo skrbeti svoje zahteve na to, kar je dandanes v tem oziru mogoče doseči. Bivši finančni minister Dunajewski, jeden najmodrejših državnikov, kar jih je sploh kedaj imela Avstrija, izustil je v neki državnozborni debati krilatico: »Die Politik ist die Kunst des Möglichen im Staate«. Zlata ta beseda velja pa tudi v železniški politiki, in zlasti pri tako trnjevem vprašanju, kakor je železnica belokranjska, je niti za trenutek ne smemo prezirati. Dajmo torej vsaj za sedaj slovo tistim željam po zvezi s Karlovcem in celo vzdramimo se iz sladko-zapeljivih sanj, katere nam že kažejo Metliko neposredno spojeno s Carigradom ter nam predstavljajo orientni ekspresni vlak, kako z viharo hitrostjo mimo Kumpmattija buči proti Zlatemu rogu! Ne zabimo, da se priklonitvi belokranjske proge na ogrsko železnično omrežje protivi ne le naša vlada, temveč tudi — dolenska železnica. Njen predsednik, baron Schwegel, kateri po pravici slovi kot jeden najizbornejših veščakov v železniških vprašanjih, spregovoril je pred sedmimi leti v Kranjskem deželnem zboru pomenljive besede: »Es wäre auch sehr bedenklich, wenn man heute die Entwicklungsfähigkeit der Unterkraiser Bahnen unterbinden wollte durch die Anträge einer Verbindung mit Karstadt, welche nicht bloss für die Unterkraiser Bahnen, sondern auch für Triest unter den gegenwärtigen Verhältnissen mit den grössten Nachtheilen verbunden wäre.« Te besede so tako jasne in precizne, da jim sploh komentara več ne bi trebalo.

In vendar jih hočemo še nekoliko pojasniti, baš radi tega, ker znamo, koliko iluzij vlada glede karlovškega prometa zlasti na Belokranjskem. Ljudem se vsi dozdeva, iz Karlovca bodo se širok promet venetok kar izlil na železnične tire dolenskih prog. Kako ljuto se varajo! Istina sicer, da bi se nekoliko hrvatskih prešidcev ali goved pošiljalo po naši železnici proti zapadu in jugo-

zapadu, — v slučaju namreč, da tega ne prepreči navadna mejna »zaprtija«, — istina tudi, da bi nekaj vagonov žita se iz Karlovca vozilo do Ljubljane, ali glavni promet dolenskih železnic v današnjih razmerah, našles potegnil bi se na ogrsko državno železnico, do reškega pristanišča. Vzemimo na pr. ogromne količine tovarov, katere oddaja knez Auerpergov velkanska parna žega na Rogu! Sedaj se vrši ves dotični promet od Straže počeni do Ljubljane skozi po dolenski železnici in blago vozi se po njej celih 58 km, predno prestopi v Ljubljani na južno ali na državno železnico. Kakor hitro se pa podaljša dolenska proga do Karlovca, se dá trditi z matematično sigurnostjo, da se niti en hloď z Roga in sosednih deviških gozdov ne bi več oddal preko Straže-Novega mesta, temuč ves ta znameniti promet potisnil bi se proti vzhodu, in za dolensko železnico nastala bi nevesela posledica, da bi imela tovoriti mesto 58 km. le še komaj 35 km.!

Vsed tega mora dolenska železnica odločno protiviti se zvezi s Karlovcem, in Belokranjci bodejo le tedaj jo imeli za zaveznico in podpornico, ako uredi svoj železniški projekt tako, da ne bode na škodo obstoječi progi dolenski.

Isto tako je absolutno potrebno, da na Belokranjskem potihne medsebojno zavidanje, tekmovalstvo in prepiranje glede železniške trage. Saj nam bode še dovelj preglavice delala kontroverza, ali naj se belokranjska proga od dolenske železnice odcepi pri Novem mestu ali pri Straži. O tem prepornem vprašanju molčimo danes, svoje osebno stališče označili smo že pred sedmimi leti v deželnem zboru ter vstrajamo pri njem, dokler se ne ovržejo naši argumenti. Bržkone bode v tem oziru odločila dejanska podpora, katera se svoj čas privoščili železnici z ene in druge strani. Ali vsaj na Belokranjskem mora potihniti ona malenkostna samopašnost, tista brezobzirna grabežljivost, katera le po lastnem dobičku hlapne, ne zmeneč se za to, ali gre vsled tega v nič sosed in rojak! Kaj je hasnil dotičnim interesentom ugovor proti določeni železniški črti, kojega so 30. avg. 1896 v

obliki prošnje bili izročili deželnemu odboru? Mari se je ustreglo njihovim željam? Kaj še, edini uspeh je bil, da sta soglasno se izjavila deželni odbor in deželni železniški svet, da — stvar še ni godna!

Uprav ta usodna napaka je prouzročila, da je deželni odbor pod to pretvezo mogel iznebiti se dne 16. febr. 1895 danega mu naročila, že v prihodnjem letu natančne predloge staviti o deželnem prispevku k dobavi stavbene glavnice!

S površja mora tedaj izginiti vsaj v tem pogledu sleherno nasprotovanje zlasti med belokranjskima mestoma, med Metličani in Črnomaljci. Do obeh mest je potegniti železniški tir, ali pri tem je uvaževati, da železniška proga do Metlike ne sme biti tako dolga, da bi naposled ondotnemu trgovcu ali posestniku bolj kazalo, po državni cesti tovoriti svoje blago v Novo mesto, mesto da ga izroči na železniški postaji.

In sedaj še znamenita točka: normalnotirna ali ozkotirna belokranjska železnica! Nam se dozdeva, da se duhovi prav po nepotrebnem razgrevajo radi tega vprašanja. Povsem naravno je, da normalnotirna proga bolje služi prometnim potrebam, in tedaj zastaviti je vse sile, da zadobi Belokrajina normalni tir. V tem slučaju bi železnica s minimalnim radijem, 150 m. ter z daljino 58 km. stala približno 63 milijonov kron. Toda recimo, da navzlic vsem žrtvam deležnikov, navzlic veledušni deželni podpori in primernemu državnemu prispevku se vendar ne bi dala zagotoviti cela potreščina, — kaj storiti v tem slučaju? Alternativa se tedaj glasi: ali sploh za sedaj opustiti misel na železnico ter zadovoljiti se z navadnimi obdili, okrajnimi, deželnimi in državnimi cestami, ali pa odločiti se za cenejšo železnico z ozkim tirom. Pri tej je bila svoje dni potreščina proračunjena na približno 4-2 milj. kron, tedaj bi se dalo že pri zgradbi prihraniti 21 milj. kron, poleg tega pa je tudi ves obrat na taki železnici mnogo bolji kup. Razmere pri financovanju belokranjske železnice naj torej odločijo to preporno pitanje. Vendar ne bi Belokranjci po našem prepričanju tudi v slučaju, da bi bili naposled le primorani, sprijazniti se z ozko-

tirnico, že z ozirom na bodočnost, uvaževaje naravni značaj in poklic belokranjske proge, nikoli ne smeli odnehati od zahteve, naj se ista vsaj profiluje ter izvrši z normalnim tragejem. Ako se ugoti tej zahtevi, potem bode o svojem času, kadar bodo odstranjene znane nezdrave razmere med obema avstrijskima državnima polovicama, brez posebnih težav in stroškov mogoče, belokranjsko železnico prirediti tako, kakor je primerno trgovinsko — in železniško politički važnosti te proge!

Končamo svoje članke, narekovane po gorskem čutu za zapuščeni naš belokranjski svet. Apelujemo na hrabrost Belokranjcev, na utrjeno njih energijo, bodrivši jih k napornemu složenemu, pogumnemu delu. Uverjeni smo, da jim sodelovanja nihče ne odreče, tudi če stanuje to stran Gorjancev, kakor hitro ljubi belokranjske rojake ter se zaveda tužnega njih položaja!

Na Kamnu 27. jun. 1902.

Fr. Šuklje.

„Lega“ tepena.

Iz Trsta, 30. jun.

Občni zbor šolskega društva »Lega Nazionale« v Trstu pomeni vse v vsem lep fiasco italijanske komore. Kdor čita poročilo v »Piccolu«, bi tega seveda ne verjel, kajti ta list je vedoma iztikal le jasne strani, a možo zamolčal vse, kar je komori neprijetno. Pred vsem je bila udeležba od strani delegatov jako skromna. Vaš poročevalec je našel obuhodu v magistrat, po zborovanju, k večjemu kakih 300 oseb — dame nobene, dasi so jim bili pripravili posebne sedeže na zborovališču. To je bilo dopoldne ob 11. uri, ko so na velikem trgu koncertirale razne godbe iz mesta in bližnje Istre pod »italijansko krono«.

Paviljon za godbo je bil namreč napravljen v obliki italijanske krone — s tržaškim »melonom« na vrhu. Bil je oprem-

LISTEK.

V Toplice!

Pieščani, 20. jun.
(Dalje.)

S ponočnim vlakom, ki jo najhitreje pobira, sem zapustil domovino. Rad bi bil saj za par ur na uho legel, in sem premišljeval, kako bi se dalo to izvesti. Na podlagi pregovora, da se z zlatim ključkom odprejo sleherna vrata, sem poskusil srečo. Šlo je. V najlepšem vozu sem dobil samostojno spalnico in sladko spal čez tri dežele. Šele proti jutru, ko je začel vlak sopihati navkreber v Semering, sem se zbudil. Bilo je krasno jutro, prvi solnčni žarki so ozlačevali gorske vrhove na desni in levi in rosa na travi in drevju se je lesketala v kristalni svetlobi. Dobrotljivo nebo mi je vcepilo globoko v prsi ljubezen do prirode in umetnosti in hvaležen sem, da mi je pridružilo te angelje-tolažnike. Občudoval sem vzporedno nasajene mlade gozde smrek in hoj. Ta drevesa so mi posebno pri srcu. V

koniferah se zrcali vzvišena mogočnost Stvarnikova. S svojimi kvišku hrepenečimi piramidalnimi vrhovi nam kažejo kakor gore proti nebu in kličejo človeku mogočni in pomenljivi »Sursum corda«. Občudoval sem orjaško gradnjo tega kosa železnične proge. Genijalni stavitelj Ghega je popolnoma zaslužil, da so mu na najvišji točki (880 m), postaji Semering, postavili spomenik: reliefno oprsje na kameniti plošči. Letovičarji se pogostokrat z Dunaja semkaj vozijo, da se naučijo čistega gorskega zraka. Hotel Panhans je na jako dobrem glasu. Celó Nj. Veličanstvo sam presvetli cesar je 18. t. m. po obisku Elizabetne cerkvice na nižjeavstrijskem Snežniku (Hochschneeberg) obedoval v planinskem hotelu Panhans ovem. Zanimivo je cesarja pozdravila neka gospodična v narodni obleki. Podala mu je šopek planinskih cvetlic in v tamošnjem dialektu govorila pesemco, katere zadnja kitica se ljubko domače glasi:

„Statt dass mir reden viel,
Wollen wir fein beten still
Für unsern gütig'n Herrn,
Dass er uns lang no' bleib't!
Mir hab'n ihn alle gern.“

Dobila je od cesarja v spomin zlato ovratno verižico z medaljonom, ki ima vdelano njegovo ime. Tudi Panhans je dobil v priznanje za izbornu postrežbo briljantno naprano iglo z začetnimi črkami cesarjevega imena.

Obstali smo na postaji Gloggnitz. Tu me sprevednik prijazno opozori, da me ne more več pustiti samega, in preložil me je v voz, ki je bil precej močno zaseden. Vendar mi je bilo drago, da sem tu prvokrat v življenju slišal arabski govoriti. Kramljali sta dve mladi dami iz Kajire, ki sta znali pa tudi prav dobro nemški. Arabščina mi je milejšje zvenela na uho kot na Ogrskem dolgobesedna madjarščina.

Ob pol sedmih zjutraj je vlak pridiral na Dunaj, kjer je bil dogovorjen sestanek z bratom, ki v slavni avstrijski prestolnici uraduje. Prav vesel sem bil, da sva mogla pri zajutru izmenjavati razne novosti, kako se godi temu in onemu. Ker sem bil že poprej enkrat 8 dni vkup na Dunaju, me ni prav nič mikalo, topot ogledovati že znane znamenitosti. Strastna želja po zdravju me je gnala naprej preko ogrske meje.

II.

Okoli 8. ure je vlak odkuril po progi Dunaj-Silein (Csolna), ki direktno vozi mimo kopališča Pieščani. Z napeto pozornostjo sem opazoval dunajsko okolico in želel si stotero oči, da bi tem več vtisov zarezal v spomin. V daljavi sta se vpenjala nad mestom zvonik sv. Štefana (136 m) in kupola rotunde (81 m): mogočni, veličastni stavbi. Najvišja stavba na svetu je, kakor znano, Eiffelov stolp v Parizu, ki s svojim vrhom (300 m) že kar oblake praska. Dunaj se razprostira na ogromnih tleh in iz središča ne pridež izlepa na periferijo. Stolpi raznih fabrik na vseh krajih štrlijo kvišku; iz vlaka lahko čitaš napise v oblizu, kjer se proizvaja Sarg's Kalodont in neštevilni drugi kupčijski predmeti.

Poleg železnice se raztezajo široke, lepo obdelane njive, vse v ravnih črtah. Pšenice sem videl ogromna polja. Dunaj z 1 1/2 milijonom prebivalcev precej potrebuje, in to, kar okolica v mesto odda, je komaj kaplja v morju.

(Konec prib.)

Ijen z raznimi izživajočimi emblemi, posebno mnogo je bilo italijanskih grbov-križev. Tudi laških narodnih barv je bilo precej videti, zlasti na balončkih. Oči policije tega seveda niso opazile. . . Godba je bila, kakor trde strokovnjaki, mizerna, ljudstvo pa, izvedene radovedneži iz delavskih slojev vseh narodnosti, apatično. O dohodu signorja v pred magistrat se je slišalo nekaj vzklikov, a tako tihih, da jih zopet ni čulo uho policije; tudi nekaj ploskanja je bilo, a vse tako nedolžno, da je policija zaslužila res hvalo, ker se ni esufirala radi takih bagatel. Tramvaj seveda ni vozil, pa ne morda iz ozirov na gnečo, ki bi vladala, ampak iz drugih razlogov. Zato pa so vozili mimo »patentne« vozove slavnega »koprcfora« — specialiteto tržaško, univerzalno smetišče, ki se sprehaja v mnogih eksemplarjih po Trstu ob vseh urah belega dne, tudi ob nedeljah.

Pa ne mislite, da je zato Trst čisto mesto! Toliko nesnage ne najdete niti v orijentu. Magistrat je hotel le pokazati gostom svojo patenta vredno naprednost!

Ob koncertu, oziroma ob dohodu delegatov v magistrat mi je rekel nek italijanski delavec: »Zvečer bo morda lepša demonstracija.« In tako je bilo. Ko je nek porednež zaklical z magistrata: »Viva Trieste italiana!« odgovorilo mu je tisoč glasov: »Abbasso la camorra!« (Morda je bil ta glasnik slavni historik Hortis, kajti znano je, da nihče tako ne pači zgodovinske resnice, kakor historiki.)

In potem so zapeli legino himno — lucus a lucendo — in odgovorila jim je delavska pesem treh tisoč socialstov, ki so prihajali na korzu proti velikemu trgu. Uslužna policija jih je začela razganjati in v občem pobegu je deževalo »batin«, katerih pa niso dobili socialisti. Policija je slepomiškala, a uradni »Piccolo« ni še nam sporočil, kolikokrat in koga je zadel. Kavarne so se izpražnjevale, hišna vrata se zapirala — tudi magistratova — in gospoda od »Legie« so šli leč, z akordi delavske himne v ušesih in z odtiski delavskih pesti na licih.

Največje veselje so gospoda o tej priliki pripravila zboru nedolžnih žabic ali regelj, ob modernem spomeniku pred glavno pošto. Tem se je namreč že huda godila. Mislile so se namreč že preseliti v »odrešene« kraje, kajti tukaj nimajo niti — luže. Toda na čast »Legie« je tudi reglje porosil blagoslov slovenske »Brojence«, »vodokoka« je »padal« nanje in reglje so hvaležno zaregljale »lega, lega«, kar bi se pa tudi lahko tolmačilo kot »lej ga, lej ga«, šentjakovski okraj namreč, kjer že tedne primanjuje kapljice pitne vode.

Tako je v Trstu! Slovenske delavke morajo hoditi ure daleč in čakati več ur na kapljico vode, »Legie« ali »regie« na čast se pa razsipa. Celi okraj so brez najmanjše »brljuzge«, a »Legie« na čast se »spaudira« plin iz mestne plinarne pod laške balončke in podobne embleme iredentistov, da je veselje. Petdeset tisoč delavcev životari v najhujši bedi v ožigled neznosni draginji, ki je posledica neverjetno visokih mestnih doklad, deset tisoč jih stavka, ker ne morejo več dihati, — kamora pa nakazuje 10.000 kron za razsvetljavo miniaturne »piazza grande«, za bankete in šampanjec, ker so nas obiskali zastopniki — ne politične »Legie«, ki ima v svojih šolah tri četrtine tujerodnih otrok.

Vse to vidi ekselencia Goëss in adjutant mu svetnik Fussich, in vendar se še nečeta skriti — za pozornico!

Zavarovanje za starost.

II.

Prav tako zavarovalnico za starost in onemoglost so l. 1851 ustanovili na Francoskem. Ta zavod — »caisse de retraite« — je namenjen za revnejše ljudstvo, katero dobiva po preteku določenih let tudi določeno letno zavarovalnino ali rento. Ta francoski zavod se je tekom let jako lepo razvil in razširil.

Enak zavod so l. 1888 povodom 40letnega vladanja našega presvetlega cesarja ustanovili na Češkem. Deželni zbor češki je namreč dovolil 500.000 gld. ali milijon kron

za deželno zavarovalnico, pri kateri naj bi si ubožnejši ljudje, v prvi vrsti kmetje, obrtniki in delavci, za stara leta zavarovali ali zagotovili do smrti gotove letne prihodke ali rente.

In kako so te zavarovalnice osnovane?

Prvo načelo je, da se zavarujejo za starost in onemoglost le revnejši ljudje; najvišji letni dohodek ali renta za starost ne sme presegati zneska 360 gld. Torej osebe, ki žive od dela svojih rok, morejo si od zaslužka nekoliko pretrgati ter te prihranke nalagati za starost.

Drugo načelo je, da je tako zavarovanje prostovoljno in ne prisilno. Vsakdo torej more le iz proste volje vplačevati v zavarovalnico.

O tem načelu se je že mnogo pisalo in razgovarjalo. Mnogi svetujejo, naj bi bilo tako zavarovanje prisilno, češ, da vsakdo, tudi najrevnejši lahko nekaj prihrani in si pritrja za stare dni.

Toda še več jih je, ki pravijo, da sila ni dobra. Res je seveda, da se vsakdo brani novih stroškov. Dalje je istina, da more le isti redno plačevati, ki ima reden dohodek. Naš kmet pa navadno le tedaj vidi božjak, kadar proda rep iz hleva ali sodek vina iz zidanice. No, pa tudi to bi ne bila nepremagljiva ovira, saj bi se moglo tudi na leto vplačevati. Toliko je gotovo, če zavarovanje za starost ni prisilno, da bi bila zavarovalnica vsaj iz začetka na jako slabih nogah, ker je naše ljudstvo premalo štedljivo in varčno.

To kar naravnost in brez ovinkov izpovemo. Trebalo bi torej za prostovoljno zavarovanje mnogo pouka, mnogo truda in dela. Šele čez leta, ko bi ljudstvo spoznalo koristi in potrebo takega zavarovanja, mogla bi zavarovalnica računati na mnogo zavarovancev. Vprašanje torej, ali bodi starostno zavarovanje prostovoljno ali prisilno, ostane sedaj še odprto, nerešeno. Na vsak način pa bi se moralo določiti v pravilih, da vsakdo plača, kadar more in hoče.

S tem v zvezi pa je tretje načelo, da bi taka zavarovalnica morala imeti čim več članov. Zi nekaj sto članov se ne izplačajo režijski troški.

Ker pa je to zavarovanje namenjeno le za revnejše, manj imovito prebivalstvo, morala bi letna vplačila biti primerno nizka. Seveda bi bila potem tudi letna renta primerno nizka. Kakor smo že omenili, pri češki zavarovalnici taka renta ne presega letnega zneska 360 gld. No, če dobi kmet, obrtnik, delavec ali posel na stara leta 100, 200 ali celo 360 gld. na leto, potem sme biti zadovoljen in brez skrbi.

Poglejmo še, kako imajo ta zavod uravnan v Pragi. Dežela je založila milijon kron. Obresti tega denarja se redoma porabljajo za pokritje upravnih stroškov. In to je ravno glavni vzrok, da more zavarovalnica premije, to je, letna uplačila posameznih zavarovancev, nekoliko znižati.

Po pravilih začne prejemati letne rente oseba moškega spola, ko dopolni 55. leto, ženska pa z dopolnjenim 50. letom. Rente pa se tudi preje izplačajo, ako zavarovalec dokaže, da je telesno ali duševno po nesreči onemogel.

Dalje se morejo zavarovati tudi zakonski, in sicer tako, da drug za drugega dobi popolno pravico do zavarovane rente, ako eden odmrje.

Za starostne rente se morejo zavarovati tudi posli, ali zami ali po svojih gospodarjih.

Med drugimi je tudi važna določba pri češkem zavodu, da ni nihče primoran redno plačevati. Kedar in kolikor priinese, to se mu zaračuni kot nova vloga, ki daje pravico do primerne rente. Omenimo še, da se vloge in rente zavarovancev ne morejo zadržati, od zavarovancev se ne morejo nikdar zahtevati doplačila in triletni zavarovanci morejo v sili pri zavarovalnici dobiti posojila do polovice vplačanih skupnih letnih doneskov.

Še nekaj, kar je jako važno. Vsem je znano, da so za mnoge mlade gospodarje izgovorjene dote največja rana. Recimo, da je kmečko posestvo vredno 6000 gld. in brez dolga. Ako pa mora mladi gospodar izplačati v kratkih letih tri do štiri tisoč samo na dotah bratom in sestrām, kar se večkrat zgodi, potem je še slabši od najem-

nika na svojem posestvu. Bratje in sestre ga navadno zapusté, on pa se ubija z mladimi otroci, brez poslov, za žive in mrtve in brez upanja, da bi odvalil grozno breme. In če ga še nesreče srečavajo, potem gre posestvo v košce.

Ko bi pa n. p. gospodar pri takih zavarovalnicah svojim otrokom zavaroval doto, to je, za otroke takoj prišel po svojih razmerah vplačevati do gotovega leta, imeli bi odrasli otroci naložene dote in prevzemnik posestva manj bremen in skrbi.

Na tak način bi bilo mogoče s časom razbremeniti kmečka posestva ter rešiti kmečko vprašanje. V ta namen je treba primernih zavarovalnic, na drugi strani pa dobre volje, varčnosti in marljivosti.

To vprašanje se je sprožilo tudi v kranjskem deželnem zboru. L. 1896 so poslanci Žitnik in tovariši v deželnem zboru predlagali, naj bi dežela kranjska ustanovila zavarovalnico proti požarom, toči in živinskim boleznim. Pri dotični razpravi pa se je sprožilo tudi vprašanje gledé zavarovanja za ostarelost, onemoglost itd. Deželni odbor je dobil naročilo, naj to vprašanje dobro prouči ter svoječasno deželnemu zboru predloži svoje nasvete.

Deželni odbor, oziroma poročevalec g. Povše je l. 1897 predložil deželnemu zboru jako obširno poročilo, toda brez nasvetov, ali in kako bodi taka zavarovalnica za kranjsko uravnana. Deželni odbor tudi ni mogel v tako kratkem času proučiti tega važnega vprašanja, da bi mogel zboru predlagati že gotove nasvete. Po daljši razpravi je deželni zbor sklenil, da je v načelu za tako zavarovalnico po vzgledu cesarja Franc Jožefa I. deželne zavarovalnice v Pragi. Dalje je deželni zbor naročil deželnemu odboru, da naj prihodnje leto predloži izdelan načrt za tak zavod, ki bo primeren kranjskim razmeram. To se je tudi zgodilo. O tem prihodnjšč.

Kvota.

Včeraj, kot smo že sporočili, sta dunajski in budimpeštanski uradni list objavila cesarjevo lastnoročno pismo na ministerstva predsednika Koerberja in Szella, s katerim se določa kvotno razmerje za dobo enega leta, od 1. julija 1902 do 30. junija 1903. Kvota je določena na podlagi sklepa kvotnih deputacij v razmerju 66^{2/3} : 33^{1/3}, ali okroglo skoro 67 : 33. Dunajski »Vaterland« pripominja temu: Znano je, da sta obestranski kvotni deputaciji res zopet letos stopili v akcijo in se je tudi v totranski delegaciji, čeprav z glasom načelnikovim, doseglo sporazumljenje, znano je tudi, da so izgotovili potrebna poročila ter jih predložili po ministerskem predsedniku obema zbornicam državnega zbora. Poslanska zbornica je to poročilo odkazala posebnemu odseku in odsek je že tudi izvolil poročevalca, — dalje pa stvari niso dospele in tudi niso smele dospeti, kajti vsa procedura se je vršila le v ta namen, da se dobi formalna podlaga za gorenji odlok krone.

Körber in starokatolicizem.

Minist. predsednik pl. Koerber podpira proti-rimsko in proč-odrimsko gibanje, te trditve se je te dni znebil poslanec Malik, ko je poročal, da je min. predsednik obljubil denarno podporo starokatoliški cerkvi. No, Malik se je tu temeljito skregal z resnico. »Graz. Volksblatt« se je namreč obrnil na merodajno mesto ter ondi izvedel, da na celi stvari ni prav nič resnice. Minist. predsednik ni z Malikom o tej stvari niti besede govoril.

Demonstracija proti »Bog ohrani!«

O nečutenem škandalu poročajo nedeljski listi iz Vel. Varadina. V soboto zvečer se je vršila, kakor prej že v mnogih krajih, v Vel. Varadinu velikanska demonstracija proti avstrijski narodni himni. Poročilo o tem pravi: Že popoldne je neodvisna stranka naprosila liberalno, naj v tej zadevi skupno postopata. Sad te zveze se je pokazal takoj zvečer. Večernih demonstracij se je vdeležilo vse prebivalstvo. Našteli so jih neki blizu 15.000. Največja množica je bila zbrana na Szent Lasso trgu. Klicev »Proč z Bog ohrani!« in protiklicev na skupno armado ni hotelo biti ne konca ne kraja. Policija ni mogla ničesar opraviti in tudi

vest, da je bil pripravljen eskadron huzarjev in pa stotinja pešcev, ni prav nič vplivala na razburjeno množico. Stanovanje vojaškega poveljnika so morali stražiti, istotako so morali stražiti škofijsko palačo. V V pozni nočni uri se je razvrstil dolg sprevod razgrajev z bakljami, pozneje so se pa podali v hotel »Fekete Sas«, kjer so razni govorniki nečuvno udrihali po skupni armadi in cesarski pesmi. Mej drugim je izšel poziv, naj se nihče ne odkrije, ko se bo pela ali igrala narodna himna. Po tem shodu so se demonstranti z velikim hrúšdom zopet podali po mestu in rogovili tako dolgo, dokler jih ni policija s pomočjo škropilnih vozov obdarila z močnimi curki mrzle vode. — To se godi na mažarskih tleh, ne da bi oblastvo energično poseglo vmes. In kaj se zgodi pri nas ob najmanjšem opravičenem nastopu?

Cesar Viljem in Poljaki.

Nemškemu cesarju provzročila sedaj poljsko vprašanje izredno velike preglavice. Na banketu, ki ga mu prirede po dosedanjih dispozicijah deželni stanovi dežele Poznanske 4. septembra, hoče cesar Viljem obširno govoriti o poljski politiki. Ker pa mož o tej točki ni zadostno podkovan, studira sedaj že vse mogoče spise o tem vprašanju, posebno si pa izbira ogromno uradnega materiala, da bo z njim pobil poljske prvobojevnike. Vse je radovedno na ta veliki cesarjev govor.

Nemški glasovi o trozvezji.

V vsem nemškem vladnem časopisju vlada nepopisna radost nad obnovitvijo nepremenjene trozvezne pogodbe, ki je po mnenju »Voss. Zeitg« zavarovalna družba proti kalivcem evropskega miru. Veseli jih, da Francija, posebno pa veliki nasprotniki trozveze v Avstriji niso prodrli s svojimi zahtevami in ugovori. »Berl. Neueste Nachr.« pravijo mej drugim, da novejša zgodovina ne pozna zveze narodov, ki bi bila tolike trajnosti, tako dobredejna, tako dalekosežna in tako miroljubna, kakor je v trozvezo razširjena nemško-avstrijska pogodba. V 23 letih obstoja ni še nikomur pretela, nobeni državi škodovala, pač pa je v mnogem kritičnem trenutku obvarovala Evropo pred nemikom. — Kajpada se v vseh teh glasovih tudi naglašava velika veljava, ki jo ima v trozvezi nemška politika, in da državniki zvesto zasledujejo stopinje njenega ustanovitelja, ki, kakor znano, ni bil niti Avstrijec niti Italijan.

Vse te in mnoge druge izjave pač kažejo, da je trozveza v prvi vrsti le Nemčiji v korist, da se le to zgodi ali ne zgodi, kar je v prid nemškim državnim interesom, vsi drugi faktorji morajo pri tem tako plesati, kakor se jim gode v Berlinu na »obrabljeni glasovir«.

Književnost in umetnost.

Fr. Tončič.

G. Fr. Tončič, podobar v Kamniku, je odposlal včeraj v Trst kipa sv. Cirila in Metoda v nadnaravni velikosti, namenjena za cerkev sv. Ivana v Trstu. Tam bosta slovesno blagoslovljena prihodnjo nedeljo. Čujemo, da bodo tržaški Slovenci to slovesnost praznovali prav svedčano. In res: kipa sta krasno delo, ki hvali mojstra G. Tončiča je izvršil že več podob teh svetnikov, a pri znati mu moramo, da je izredno napredoval. Cimalje zasledujemo njegovo delovanje, tem boljša dela izhajajo izpod njegovih rok. Kipa sta izdelana iz marmorovega cementa solidno in fino ter bosta gotovo tržaškim Slovincem v veliko veselje. G. Tončič ni sicer proučeval »novih struj« in se ne peha za modernimi efekti. Ravno zato, pa so njegovi kipi še tembolj primerni za cerkev in povsod ugajajo vernikom. Ker je g. Tončič še mlad, in ker dela samostojno, po lastnih kompozicijah in po naravi, zato smemo od njega pričakovati še marsikatega lepega dela in ga priporočamo za cerkvene podobe.

Predstave na deželi.

Iz Sostrega, 25. jun.

Dne 22. junija t. l. se je pri nas vršila predstava »Lurška pastirica«. Vspeli so bil prav dovoljen in posebno še zato, ker so dekleta same zato skupaj stopile in se tudi večinoma same vezbale toliko časa, da so znale uloge popolnoma na pamet. Pohvaliti je pred vsem njihovo vstrajnost, s katero so premagale razne ovire, ki so jim nasprotniki stavili pred oči. Ako se pomisli, da so vedno imele slišati zbadljive besede, da je ta predstava »pohujšljiva«, da bodo

toča pobila vsled te predstave in še mnogo drugih nelepah besedi, vse to kaže pohvalno na njihovo veliko vnemo pri predstavi sami. Igro so vprizorile kot slavnost 25letnice vladanja papeža Leona XIII. in so tudi čisti donesek radovoljno darovale za okrašenje Marijinega altarja v farni cerkvi.

Posebno pohvalno se morajo imenovati dekleta, ki so predstavljale Bernardko (Cila Reiser), Ljuzo in Barbo (Ivana Cooman), Eleonoro (Marija Berčič), Ottilijo (Amalija Burlo), Zofijo (Rozalija Berčič), Mina (Marija Rožnik) in Županja iz Lurda (Reza Berčič), ker so se vse zares kar vglobile v bistvo igre same in so z vso vnemo izvršile svojo nalogo. Kaj dobro so bili tudi izbrani otroci Barbe Miciha (Ana Košir), Ivanka (Ana Kočar) in Lizika (Marija Subelj) in tudi oni ostali otroci, ki so se igrali pred duplino. Tudi Jera (Marija Grad) je dobro pogodila svojo ulogo. Kakor so dekleta, ki popred še niso nikoli nič slišale o predstavah, prvič igrane, je bil uspeh prav povoljen in le želeli je, da bi igrane še kako drugo igro iz »Zbirke ljudskih iger«.

Zadružni izkazi.

Iz Gorij pri Bledu, 27. jun.

Liberalci so zopet enkrat v »Narodu« natrosili nekaj prisiljenih lažij o našem kmet. društvu. Razume se, da niso pozabili klerikalnega jarma in pa kaplana; saj pravijo, da bi zvesti »Narodovci« bralci pomrli lakote, ko bi jim ta lažnjivi in »napredni« žurnal ne dal vsak dan pohrustati en par kaplanov. — Na izmišljene laži in zavita obrekovanja o naši zadrugi ne odgovarjamo. Pač pa stavimo vsem zadrugam ta-le nasvet: Umestno bi bilo, ko bi vsaka zadruga svojim članom podajala mesečno ali vsaj kvartalno poročilo ali izkaz, koliko blaga se je v preteklem mesecu oziroma kvartalu nakupilo, koliko razprodalo itd. Sl. gospodarska zveza pa naj bi preskrbela nalašč v ta namen sestavljene tiskovine (podobne, kakor jih ljudska pošilja hranilnicam). Ne bilo bi torej treba družega, kakor izpolniti te tiskovine s številkami in jih razdeliti članom, katerih gotovo nikjer ni tako veliko število, da bi to bilo nemogoče. Brez koristi to gotovo ne bo. Koliko zadružnikov se še zdaj dobi povsod, ne samo v Gorjah, ki kar slepo verjamejo nasprotnikom, kar jim ti kvasijo o strašni škodi in nevarnosti, o groznem neredu v zadrugi, o mastnih dobičkih, ki jih dajejo v svoj žep zadružni prodajalci in načelniki itd. Tudi bodo na podlagi mesečnih izkazov priprosti in neizučeni zadružniki mnogo lažje umevali letna poročila in račune, da jih ne bo prestrašil vsak hinavski vzdih gorkih lažiprijateljev zadružnega življenja.

Liberalno seme.

Iz Št. Vida nad Ljubljano, 28. jun.

Nekoliko rokodelskih pomočnikov, ki večinoma hodijo v Ljubljano delat k raznim mojstrom, ustanovilo si je pri v najnovejšem času »Delavsko podporno društvo«. V svrhu pridobitve denarne podpore prireja to društvo po gostilnah veselice in plese, podpirajo ga pa tudi ljudje posebej še, kolikor morejo ali hočejo. Plačilo za podporo tega društva pa so Sentvidci že prejeli v »Slov. Narodu« dne 14. junija t. l. Dopisnik »Sl. Naroda« zapel je imenovanega dne v tem listu najprvo nesmrtno slavo takoimenovanemu »Žirovnikovemu zboru«, češ, temu zboru »daleč okoli ni para«. Potem pa pravi: »Prav nič se ne čudim, ako se proti takim pevcem dela po škofovi inicijativi misijon, ker bi bilo v resnici prelepo na svetu, ako bi človeštvo živelo v takim medsebojnem sporazumljenju, — vsaj mnogo cerkvenih paragrafov bi postalo brezpomembnih, ž njimi seveda pa tudi brezna krščansko-katoliške bisage«.

Sentvidci bodo gotovo z največjim veseljem prebrali te vrstice, s katerimi se menda dopisnik hoče zahvaliti za podporo, katero so imenovanemu društvu skazovali tudi tisti, ki ne marajo brati »Sl. Naroda«. Zapomnili si bodo to tudi za slučaj, da se še kdaj prosijo podpore; kajti lepše zahvale pač niso pošteni Sentvidci mogli prejeti, kakor so jo prejeli s tem, da se do pisnik v »Sl. Narodu« norčuje s škofom, katoličanstvom in misijoni.

Odbor »Del. podpornega društva« naj pa v prihodnjic vabi k svojim veselicam le šentvidske liberalce in le okoli njih išče podpore.

Pripomnim še, da udje takoimenovanega »tamburaškega zbora«, ki je sodeloval pri tej veselici, so sami delavci Cehi in Hrvati, ki imajo svoj zaslužek pri zgradbi škofovih zavodov, zato je menda gosp. dopisnik tudi podastil škofa. Prav je, da ste pokazali svojo barvo!

Slovensko pevsko društvo v Ptuj.

Iz Ptuja 30. junija.

Kakor se je že objavilo, priredi društvo letos po večletnem prestanku zopet veliki koncert v Ptuj na dvorišču samostana č. gg. oo. minoritov. Dan koncerta objavi se pozneje.

Različni nagibi bili so odločilni za društveni odbor, da se je lotil po daljšem odmoru težavnega in trudapolnega dela, — prireditve koncerta. — Doslej je uprizoriti velikih koncertov največ ovir in preglavic prizadevala godba, ki je navadno v zadnjem hipu vsled dobro znanih spletkarij vedno in redno svoje sodelovanje odpovedala. Tega se zdaj ni bati, ker ste zdaj dve dobro izveščani narodni godbi na razpolago. Ne glede na velikanski vpliv in pomen velikih koncertov na socialni razvoj slovenskega naroda na Sp. Stajerskem, bili so koncerti vsled mnogoletnih opazovanj in skušenj vedno priljubljen sestanek slovenske narodne inteligence, zatorej so bile vse muzikalne priredbe tega društva širom slovenske domovine dobro obiskane in sicer izvanredno.

Vrhu tega hoče slovensko učiteljstvo na Sp. Stajerskem javno pokazati, koliko si je v teku let naučilo, v čem in koliko je napredovalo na glasbenem polju. Zaradi tega nastopa mladi učitelj — strokovnjak kot dirigent in zaradi tega se prepusti dve pesmi — en moški in en mešan zbor — čast pevkam in pevcem z društvom v tekmovalje, ter se bo poklonila za najbolje popevano in prednašano pesem častna društvena diploma.

Razun teh dveh pesmij odločil se je odbor za moška zbora: »Jadransko morje« in »Slovenski svet, ti si krasi« in mešana zbor: »Grajska hiša« in »Slovenskim mladencem«. Prvi dve imajo čast. pevci v drugem zvezku »Mohorjeve pesmarice«, za note zadnjih dveh pesmi pa se naj marljivo in drage volje oglašajo pri odboru »Slov. pevškega društva v Ptuj«.

Nabiralne pole so se že zunanjim čast. gg. poverjenikom razposlale, do katerih se obračamo s prošnjo, da store kolikor je v njihovi moči.

Nadejamo se, da se temu vabilu mnogoštevilno udeležite ter belježimo z odličnim spoštovanjem in pevskim pozdravom za odbor »Slov. pevškega društva v Ptuj«.

V Ptuj, dne 22. rožnika 1902.

Predsednik: Zupančič. Tajnik: Kajnih Val.

Izpred sodišča.

Radl detomora je bila pred goriškimi porotniki obsojena 45 let stara Terezija Rusičeva z Ušnika.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. julija.

»Laibacher Zeitung« — popravlja.

Zadnjič smo omenili, da je nekaj izrednega, če se uradni list spušta v politično polemiko. Bilo je res čudno: Uradno glasilo se je postavilo nekako na stališče »Sl. Naroda« in je prav pristransko z očitnim zavijanjem resnice poročalo o deželnozborski seji. Tako izborna je vladni poročevalec rešil to svojo nalogo, da ga je še »Narod« očitno hvalil — pač hvala, h kateri je vladnemu listu malo čestitati. Danes pa mora uradni list preključavati v obliki stvarnih popravkov, h katerima so ga prisilili naši poslanci. »Laib. Zeitung« je ves položaj popisovala tako, kot da bi bila katoliško-narodna delegacija poražena, in da bi bilo zaključenje seje zmaga liberalcev; hotela je najti med našimi poslanci razpor, da bi tako oslabil pred svetom nastop našega kluba. Zlasti o g. poslancu Pogačniku je napačno poročala, da je vsakdo moral misliti, da je on kršil disciplino. Zdaj pa mora uradni list popravljati, da ni resnično njegovo poročilo, da so vsi katoliško-narodni poslanci z živahnim odobravanjem in ploskom vsprejeli zaključenje seje, da je ves katoliško-narodni klub v obeh sejah, dné 21. in 23. junija bil popolnoma solidaren, da so bili od turbulentne obstrukcije od kluba oproščeni samo duhovniki in g. poslanec Pakiž zaradi starosti, da torej to, če niso vsi ropotali, ni znamenje razcepjenosti, dalje da se je tudi g. poslanec Pogačnik udeležil obstrukcije, in da se katol. narodni klub ni spuščal dné 23. junija v nikakva pogajanja zaradi ključa. Od g. poslanca

Pogačnika pa je morala »Laib. Ztg.« prinesiti še poseben dejanski popravek, da se je v soboto odločno udeležil obstrukcije, da pa v ponedeljek le zato ni aktivno obstruiral, ker ga je v odločilnem trenutku deželni predsednik zavlekel v klubovo sobo k pogovoru. — Žurnalistični eksperiment v vladnem listu, ki je hotel škodovati naši delegaciji, se je torej ponesrečil. Naj si dotični krogi to zapomnijo, kakor tudi to, da se naši poslanci ne dajo več terorizirati od nikogar. Upamo, da se ponesrečijo še marsikateri druge spletke.

Politiko iz osebnih interesov očitajo dr. Šusteršiču znani liberalni listi. Ako bi dr. Šusteršič hotel koristiti svojim osebnim namenom, tedaj bi se ne podajal v boj, v katerem ima samo žrtve, ampak bi živel mirno svojem odvetniškemu poklicu. Dr. Šusteršič nastopa v sedanjem boju z odobrenjem cele katoliško-narodne stranke in pokazalo se še bo, kako odločno stojijo za njim volivci. Tu se ne gre za dr. Šusteršiča, ampak gre se za to, da se dá širokim ljudskim masam pravica! Sicer pa bomo v tem boju o »osebnih interesih« liberalcev popolnoma jasno govorili, kakor si bomo tudi približje ogledali vse dr. Šusteršičeve blatitelje. Podrezali bomo med nje še vse drugače, kakor drezajo sedaj socialni demokrati. In potem bomo videli, kje so, kakor pravi »Narod«, »predrzi in nasilni ljudski sleparji«. Dolžni na liberalne napade ne bomo ostali ničesar.

Promocija. Č. g. Matevž Končar S. J. je bil preteklo soboto v Inomestu promoviran doktorjem bogoslovja.

Promoviran je bil danes doktorjem filozofije na graškem vseučilišču gospod mag. phar. Gabriel Piccoli, jun., sin tukajšnjega lekarja in zalagatelja Nj. Svetosti papeža Leona XIII. g. Gabr. Piccolija. Čestitamo!

Imenovanja. Dunajska »Wien. Ztg.« javlja: Naučni minister je podelil učna mesta na drž. srednjih šolah: rednemu učitelju na občinski realki v Idriji gosp. dr. Vladimiru Herle mesto na drž. gimnaziji v Kranju, prof. na tej gimnaziji dr. Val. Korunu in dr. Fr. Riedlu ter rednemu gimnazijalnemu učitelju g. J. Westru v Novem mestu mesta na I. drž. gimn. v Ljubljani. Imenovana sta za redna gimn. učitelja suplenta g. Ant. Jeršinovic na prvi drž. gimnaziji v Ljubljani za Kranj in g. Amat Škerlj na drž. gimnaziji v Novem mestu za ta zavod.

Strel med liberalce. Najhujši strel bi ne mogel liberalce tako zadeti, kakor zahteva po splošni direktni in enaki volivni pravici. V »Narodu« so to zahtevo proglasili za »nemogočo stvar«, v »Gorenjcu« jo razglajajo za »hvalen predmet za čas kislih kumar«, pri tem se jim pa tresejo hlače. Vse poskušajo, da bi mogli ljudstvo odvrniti od tega, da ne bi odločno zahtevalo, da se reformira deželni volivni red, ki bi dal večino v deželnem zboru v roke ljudstvu. A že preteklo nedeljo je na tisoče mož klicalo na shodih po deželi, da se ne uklonimo prej, dokler ne dobi ljudstvo pravico. To gibanje bo naraščalo. Liberalci upijejo, da deželni zbor ne dela, in da bodo tako zaostale nekatere podpore. Naše ljudstvo je prerazsodno, da bi se dalo od svojih zahtev odvrniti s takim zavijanjem. Katoliško-narodna stranka je kot prvo obljubo dala svojim volivcem boj za spremembo deželnega volivnega reda in kmetje ter delavstvo dobro vedo, da bo še-le tedaj mogoče vspešno delovanje dežel. zbora, kadar sedanja umetna večina ne bo metala pod noge polen ljudskim zastopnikom, kadar se potegujejo za pravico in korist ljudstva. Ne samo v odsekih tudi v zbornici zahtevamo tolikoštevilna ljudskih zastopnikov, kakor je to primerno številu ljudskih volivcev. In sedaj naj javkajo liberalci, kolikor hočejo! S pravico na dan! Za sedaj naj le pridejo »Narodovi« somišljeniki iz cele dežele, kakor pravi včerajšnji »Narod« »protestirat« prihodnjo nedeljo v Ljubljano. Pridejo naj vsi tisti, katere zadnji »Rudeči prapor« postavlja

v tako lepo luč, pridejo naj psovati proti dr. Šusteršiču vsi tisti liberalni trgovci, ki imajo vsled tihotapstva umazane roke, pridejo naj tudi dolenski liberalni volivci, ki si o tej priliki lahko s ponosom ogledajo Plantana. Ti vsi naj upijejo o škandalih! Na vaš »protest« odgovarjamo že naprej s klicem: V en s p l o š n o, e n a k o v o l i v n o p r a v i c o!

O deželnem predsedniku baronu Heinu piše »Süddeut. Presse«: »Da, sedanjí deželni predsednik kranjski ni pravi mož na svojem mestu. On ne ljubi naroda, ki je izročil njegovi skrbi. Veliko delo obeh strank na Kranjskem, vredno vsega truda in dela bi bilo sedanjemu deželnemu predsedniku veselje za odhod iz lepe kranjske dežele vzbuditi v srcu.«

Tisti, ki hočejo vladati v naši deželi. Iz Trnovskega na Notranjskem se nam poroča: Na predvčerajšnji shod »kat. pol. društva« je mislilo priti tudi več trnovskih liberalcev. Ker so pa hoteli zabavljati, se jim je prostor odkazal na cesti pred zborovalnim prostorom. Po noči od 29.—30. t. m. je bil pa zlobno poškodovan oder tukajšnjega »Katoliškega izobraževalnega društva«. Seveda nismo videli, kdo ravno je to storil, toda lahko rečemo: To zlobno poškodovanje je povzročila ali posredno ali neposredno tako zvana liberalna inteligenca v Trnovem. Napredni so res, — toda le v podivjanosti in surovosti.

Dr. Tavčarjevi argumenti. Uničeni smo! Tako pravijo liberalci. Uničil nas je baje dr. Tavčar z »Narodovo« polemiko, ki je taka, kakor pokvarjeno kisló zelje. Veliko črnila je namazal zadnje dni dr. Tavčar v »Narodu« in mislil je, da se kar sesedemo, ko prebiramo dolgovestnost njegovih argumentov. Pa ne bo tako! Dr. Tavčarjeva pamet se vidi iz »Narodove« polemike, a nam prav nič ne imponira. Mora že kaj družega priti! V »Nar.« Tavčar našo zahtevo po večjem, strankinemu številu primernem zastopstvu popisuje kar kot neizpeljivo, češ, da nimamo v naši delegaciji zadostnega števila sposobnih mož. Ta je pa modra! Sedaj se moramo naši zahtevi kar odreči. Tavčar naj meri sposobnost naših poslancev in on naj določi, kdo pride v odseke, in ker se ve po njegovem mnenju, da nimamo zadostnega števila sposobnih poslancev, zato so nemški aristokratje, za katere vse ne damo našega Drobniča in Dularja, z dr. Tavčarjem prav storili, ko so prikrajšali hoteli katoliško narodno stranko. Toda — liberalci za merilo sposobnosti naših poslancev niso odločilni in zato bodo nemški aristokratje in dr. Tavčar pač oprostili, da se jim pomilovalno smehljamo, ako za pokritje svoje krivice nimajo boljših argumentov. Liberalci pač sami čutijo, da je katoliško narodna delegacija v dež. zboru sposobnejša, kot pa liberalno zastopstvo, v katerem sta menda dva kot uzor posebnega »dela« Peter Grasselli in Filip Supančič.

Točnost liberalne politike. S skrivnostnim namiganjem so liberalci razodevali skrivnost, da je ljubljanski knezoškof poklican k cesarju »ad audiendum verbum«. Tu se je zopet pokazalo, da vse verjamejo, kar se jim kdo v »Narodu« nalaže. Seveda pa liberalni časniki niso pomislili, da tisti dan, ko je bil ljubljanski knezoškof na Dunaju, cesarja niti na Dunaju ni bilo, ampak se je bil že ob 6. zjutraj odpeljal. Radovedni smo, ali bodo še naprej liberalci verjeli tej iznajdbi »Slov. Naroda«, katere so bili tako veseli, da so jo telefonirali takoj v graško »Tagespost«, ki se je seve tudi — vseda.

Obrambno društvo je danes odposlalo tisoči spis, kar je za kratek čas društvenega delovanja pač veliko število, kar pa priča tudi, kako besno napadajo liberalci vse, kar noče biti njihovega.

Družba sv. Cirila in Metoda vprašuje, kaj mislimo o tem, da žele Ilirski Bistričanje, da bi se glavna skupščina ne vršila v četrtak, ampak v nedeljo. No, mi svojo misel prav lahko povemo. Znani so dopisi v »Sl. Narodu« iz Ilirske Bistrice, kateri kažejo, da gospodari tam »inteligence«, ki stoji v omiki prav tam, kjer drugi Malovrhovci. Letos mislijo zopet kakega »klerik-

kalca" vreči ven iz odbora, kakor so nedavno gosp. dekana Koblarja. Če jim hoče odbor ugoditi, sam svoje člane daje liberalnim kanibalom na razpolago, da jih pohrustajo. Zato priporočamo, da se naj vrši glavna skupščina, kakor običajno, v četrtek.

Spomenik za + 8 g. Ivana Smu kavca. Naprošen od matere rajnega našega sošolca se obračam uljudno do vseh sošolcev in prijateljev, da bi pokojniku napravili spomenik na njegovem grobu. Doneski v to svrhu naj se blagovolijo pošiljati podpisanemu, ki bo v »Slovenca« imens in svoto objavil. Ker mati njegova vsled skromnih razmer tega storiti ne more, storimo to z združenimi močmi, da postavimo blagemu našemu prijatelju, če ne krasen, pa vsaj skromen spomenik!

Ivan Balob, Kranjska gora.

Kmetijska šola za Gorenjsko. Deželni zbor kranjski je 3. maja 1900 načeloma sklenil, naj bi se v primernem kraju na Gorenjskem ustanovila nižja kmetijska šola s praktičnimi poletnimi tedaji; gojilo naj bi se v prvi vrsti mlekarstvo in planšarstvo; vzdrževalni stroški pa ne smejo nikdar presegati zneska 12.000 kron na leto. Izvrševaje ta sklep je deželni odbor povabil na razgovor gg. viteza Langer, Jos Lenarčiča in tajnika kmetijske družbe G. Pirca; deželni odbor je zastopal gospod Povše, poljedelsko ministerstvo pa strokovnjak gosp. Henrik Gierth. Ta odbor je pregledal in odobril organizacijski načrt za nameravano šolo. Na tej šoli bi se praktično in teoretično kmečki mladeniči poučevali v govedoreji in mlekarstvu. Kmetijska zimsko šola bi trajala šest mesecev, od 15. oktobra do 15. aprila, vrhu tega bi se vršili v poletnem času tedaji o mlekarstvu in planšarstvu na planinah, o osuševanju zemlje, namakanju travnikov, sadjereji in o gozdarstvu. V zavodu samem bi bilo 12 mest za učence, šola pa bi mogli obiskovati kot vnanji učenci sploh odrasli kmetovalci. Vsak gojenec v zavodu bi za hrano in stanovanje plačeval po 20 kron na mesec. Za sinove manjših kmetov pa bi deželni odbor oddajal 12 ustanov po 60 kron. Na ponudbo za šolo so tri posestva: Martina Svegla na Rečici pri Bledu, Vinka Jana v Gorjah in posestnice Wucherer v Lescah. Sveglovo posestvo na Rečici obsega 15 oralov njiv, nad 33 oralov travnikov, 3 orale paše in sadni vrt. G. Gierth je mnenja, da bi bilo to posestvo primerno za nameravano šolo, le poslopja bi se morala primerno prezidati in uravnati. Občina Gorje je pripravljena za pouk o planšarstvu prepustiti pašnik na Pokluki. Prezidavanje stavb pa bi veljalo okoli 50.000 kron. Z ozirom samo na desetletni zakup pa posestnik noče prevzeti teh stroškov. Wuchererjevo posestvo meri nad 30 oralov, poslopji bi ne bilo treba mnogo prenavljati. Zakupnina bi znašala 3200 kron. Odposlanec poljedelskega ministerstva se je ugodno izjavil o tem posestvu. Posestvo V. Jana v Gorjah pa je za nameravano šolo nedostatno. Ustanovni stroški bi znašali 24.200 kron, letni vzdrževalni stroški pa 12.000 kron. Na šoli bi poučeval stalni učitelj-voditelj s skupno plačo 3800 kron, praktični sirar z 2100 kron, gospodarski opravnik 960 kron, šolski sluga in vrtnar 800 kron, pomožni učitelj za ljudsko šolske predmete 800 kron itd. To je v bistvu poročilo deželnega odbora. Dež. zbor se bo mogel odločiti ali za šolo na Rečici ali v Lescah. Gorenjci, ki se zanimajo za to šolo, naj sedaj izražajo svoja mnenja, katera hočemo nepristransko objavljati. Omenimo še, da so se doslej za šolo na Rečici izrekle občine Gorje, Bled, Dovje in Kranjska gora, za šolo v Lescah pa: Lesce, Radoljica, Predrag, Begunje, Mošnje, Kropa, Ovisšče, Kamnagorica, Lancovo, Breznica, Jesenice, Belapeč, Kranjska gora, Dovje, Ratče in Korčška Bela.

Čudne razmere v blaznici na Studencu. Piše se nam: Gotovo je opravičeno, ako se vrši stroga kontrola glede obiskovalcev tacega zavoda, kakor je blaznica. Toda kontrola mora izvrševati ali dotični zdravnik, ali pa taka oseba, katera ima popolno zaupanje zdravnika. Nikdar pa ne sme izvrševati kontrolo pri vratih in izdajati dovoljnih listkov človek, ki je zaradi umobolnosti sam v zavodu bolnik. Listek imamo v rokah, katerega je izdal umobolni, in kateri nosi hektografrani podpis dr. Robide. Čudno se

mora zdeti obiskovalcu, ako ga sprejme — umobolni in mu da dovoljenje. Mi imamo pristaviti temu, da se popolnoma strinjamo s temi nazori, ter izrekamo le željo, da bi se vendar enkrat razmere, katere je upeljal dr. Robida na Studencu, premenile. Hrupne veselice, kaljenje nočnega miru, ples, itd. ne spadajo v blaznico, in gotovo ne upli-vajo blagodejno na duševno stanje bolnika, ki potrebuje v prvi vrsti miru, ali pa lahkega razvedrila in njegovemu stanu primerne duševnega ali pa telesnega dela. Upamo, da bodo te vrstice zadostovale.

Znamenita svatba se je vršila pretekli teden v Hruševju, fara Dobrovska. Bilo ni na svatbi nič manj kakor trinajst Kavčnikov, starosta med njimi je bil Gašper.

Člani slovenske drame v Brežicah. Čitalnica v Brežicah vabi h gledališki predstavi, katero priredi v nedeljo dne 6. julija t. l. v veliki dvorani »Narodna doma«, pri kateri bodo nastopili kot gostje člani slovenske drame iz Ljubljane. Vprizerile se bodo sledeče igre: »Na kosilu bom prisvoji materi«. Igra v enem dejanji. Francoski spisala Decourcelle in Thiboust. Poslovenil Val. Mandelc. »Kdor se poslednji smeje«. Gluma v jednom dejanji. Spisala Marija Knaufova. Preložil Ivan Kalan. »Srečno novo leto«. Šaljiva igra v jednom dejanji. Srbski spisal Kosta Trifković. Poslovenil P. — Začetek ob 8 uri zvečer. Cene vstopnic: Sedeži v prvih treh vrstah 2 K, v drugih treh vrstah po 1 K 80 h, v ostalih po 1 K. Stojišča po 60 h. — Vstopnice se dobivajo v trgovini gospoda Antona Umeka v Brežicah.

Napredna olika. Ker se »napredni« učitelji ne morejo drugače znositi nad Jakličem, pošiljajo mu ostudne razglednice. S takimi rečmi seveda ne morejo žaliti Jakliča, pač pa žalijo svoj ugled, kačoč svojo oliko. Naše uredništvo ima na ogled posebno »specialiteto« take razglednice, oddano na pošto v Skočjanu. Dimnik naj si jo pride ogledat, da se bo na lastne oči prepričal o »oliki« svojih somišljenikov.

Konj ga je ubil. Podbojev hlapec Peter Češarek iz Grčarice je padel pod konja. Konj ga je s kopitom udaril preko čela in mu lobanjo prekal. Voz je šel preko hlapca, ki je nezavesten obležal.

Mati za sinom v vodo. V nedeljo popoludne je v Prigorici utonil 8-letni Fr. Mrhar, ki se je šel kopat s tovariši. Tovariši so preplašeni leteli po mater ponesrečenega dečka. Obupana mati je priletela k vodi in brez premisleka skočila v vodo. Ljudem se je posrečilo jo rešiti iz vode, vender se je tako prehladila, da je sedaj na smrtni postelji.

Krstić nedolžen? Razni laški listi izvajajo iz tega, ker je Krstić izpuščen na svobodo, da je nedolžen. Krstić je res izpuščen na svobodo, česar pa se ne sme tolmčiti tako, da je že dokazana njegova nedolžnost, marveč so nadaljni koraki odvisni sedaj od državnega pravdnštva. — Preiskava je radi detomorstva v Matuljah že dovršena in je državno pravdnštvo v Trstu odločilo, da je Krstića izpustiti na svobodo do — razprave. Krstić pa je moral obljubiti, da ne pobegne, dokler ne bo razprava.

Iz Idrije. Liberalci so letos še pisali v svojem glasilu »Jednakopravnost«, da je stavil župan v proračun 1000 K za kurjavo v novi realki, ker bodo »umetno sušili« zidovje, da bode realka jeseni že lahko otvorena. Kakor vselej, so se liberalci tudi tukaj zelo všteli. Sedaj zidajo poleg občinske hiše novo poslopje, kjer bo začasno realka. Ko smo to videli, rekli smo: ubogi ljudje! Kaj res niso vedeli preje za ta prostor? Kolikor vemo, je bil, še predno je stala sedanja občinska hiša, jeden projekt, naj bi se na tem prostoru postavilo primerno poslopje, kjer bi imela bodoča srednja šola svoje prostore. To misel so zavrgli — sedaj pa ni občinska hiša prav nič praktična, realka bo precej od rok — vsaj dohod, začasna baraka za realko se zida na prvotnem prostoru, namenjenem srednji šoli. Dobro gospodarstvo! Le še pomnožimo stroške, zraven se pa tolažimo: Saj to ni nič! 90% bo tako plačal erar, na nas pride le 10%. Igrajmo se!

Iz Lokavca, 27. junija. Dne 25. in 26. junija se je tukaj vršila prav mirno vo-

litev novega starašinstva. Izvoljenih je bilo 24 mož katoliško-narodne stranke skoraj enoglasno.

Prestavljen je gosp. Matevž Meznarič, kaplan v Trbovljah, na Črno goro pri Ptujem. — G. I. Šribar je prestavljen iz Vidma v Trbovlje. Kaplanija na Vidmu ostane začasno izpraznjena.

Koroške novice. Celovški župan c. svetnik Neuner je v soboto slovesno prisegel. — Pogrešajo v Celovcu 14letnega realca Huberta Mühlbacherja. — Trgovski pomočniki v Celovcu imajo dné 13. julija shod za nedeljski počitek.

V konkursu je na Gorenjskem restavratir Tirmann.

Stavka tramvajcev v Trstu. Iz Trsta se nam piše: Ravnateljstvo tramvaja izdava delavce na nezasišan način. Ob asistenci mnogobrojne policije — na vsakem vozu je po en komisar in 3 stražniki — vozi svoje neočiščene in slabo dišeče vozove po progi Sv. Andrej-Kandler. Da jim ta eksperiment ne poplača režije, je več nego umevno. Namen tiči marveč v tem, da hočejo ravnatelj Wigny in poslušni mu »inženjerji«, ki so šli vršiti službo zaničevanih zaviračev, na vsak način provocirati kako demonstracijo, da bi potem z nekim navidezno opravičenjem lahko kazali na divjake ter z njimi ravnali, kakor z brezpravnimi črnci. Ako se ne posređijo izgređi (mi občudujemo naše, izvedine slovenske delavce, da imajo toliko hladne krvi!), pa vam pride slavni tramvaj jutri z drugimi vozovi na drugih progah, počasi izginejo problematične duše, ki se puste zmerjati z »inženjerji«, in na njih mesto stopijo že pripravljeni in izvežbanimi delavci — iz dežele polente in pa iz — rajha. . . . Policija pa asistira pri tem slepljenju, o katerem pridejo naši dobri delavci ob težko priborjeni kruh in ob pravice, ki so si jih po svojem menenju pridobili z 20- in večletno zvesto in naporno službo tujim kapitalistom! Ko človek gleda take stvari, bi postal tudi — anarhist!

Stavka. V Škofji Loki stavkajo delavci pri kamnolomu, odkoder vozijo kamen za bobinsko železnico. Delavci zahtevajo povišanje plače.

Slovenec v Inomestu je precej, morda do 200. Cujemo, da se nekaj med njimi giblje in da si žele ustanoviti društvo za skupne interese. Bog daj srečo!

Gostovanja članov slovenske drame julija meseca vršila se bodo v sledečih krajih: v četrtek dne 3. v Železnikih, v nedeljo dne 6. v Brežicah na Stajerskem, v nedeljo dne 13. v Smartnu pri Litiji, v soboto dne 19. v Kranji, v nedeljo dne 20. v Kamniku, v soboto dne 26. v Postojni in v nedeljo dne 27. v Vipavi. — Na vsa tozadevna vprašanja odgovori g. Adolf Dobrovolny, režiser slov. drame v Ljubljani.

Velik ogenj. Včeraj 30. junija je ob 11 uri dopoludne gorelo v vasi Drnovem. Ker so bili ljudje večinoma na polju, je ogenj osim gospodarjem uničil vsa poslopja. Zgorelo je vse orodje, hišna oprava, vsa obleka, krma in nekemu gospodarju tudi 12 prasičev in 600 kron. Da ni prišla vrla požarna bramba iz Leskovca pravočasno na pogorišče, kjer je že iz gorečega hleva rešila tri govede, bila bi vas, broječa nad sto števil, gotovo zadela še večja nesreča. Zato se jej tem potom izreka javna zahvala, osobito njenemu junaškemu načelniku. Prihitele so na kraj nesreče tudi požarne brambe iz Krškega, Vidma, Sv. Križa in Rajhenburga, katere so se krepko postavile v bran ognjenji sili. Srčna hvala vsem, ki so šli za glasom: Na pomoč! — Na pogorišče je prišel državni in deželni poslanec, blagor. g. Viljem Pfeiffer, kateri je vzel na znanje približno škodo 30 do 35 tisoč kron ter obljubil, kolikor moč izposlovati nujne pomoči, katere so ubogi pogoreli toliko potrební. Zavarovani so bili približno za 8000 kron. Provročitelji požara — kakor na vadno — otroci. Stariši, pazite vendar strogo na otroke in ne puščajte je doma brez nadzorstva!

Tolstoj je zopet zadobil precej moči. Sedaj piše svojo autobiografijo.

V Donavi utonili. Pri Oržavi so se na skalah v Donavi razbili trije čolni, v ka-

terih je bilo 25 izletnikov. Vseh 25 oseb je v Donavi utonilo.

Število burških vojščakov. Angleški listi se sedaj trudijo, da bi kolikor mogoče veliko število o številu burške vojne moči spravili v svet. Sedaj pišejo, da je bilo Burov v boju okoli 90.000 mož. To neresnico trdijo angleški listi le radi tega, da bi olepšali dejstvo, da se je morala mogočna Angleška nad dve in pol leta boriti z malima južnoafriškima republikama. Burški general Kemp sedaj javlja, da je bilo burških bojnikov k večjemu okoli 50.000 in da se to število z drugonarodnimi bojniki ni dosti pomnožilo.

Alfonz XIII. — vojaški kralj Mladi španski kralj hoče na vsak način postati vojaški kralj. Od začetka njegove vladne nima madridska garnizija skoro dneva, da ne bi imela večjih vojaških vaj. Kralj prisostvuje tem vajam vedno na konju, dasi se vaje pričenjajo navadno že ob 5. uri zjutraj. Pravijo, da bo to prav dober učinek imelo za špansko armado, ki je doslej precej lenarila.

Škandal v Londonu. Londonski list »Morning Leader« poroča, da se je te dni dogodil v Londonu senzacionalen škandal. V neki tamošnji beznici aretirala da je policija vse goste in med temi tudi člana neke vladarske hiše, katerega je zalotila na nekem grdem činu, o katerem ni mogoče govoriti. Princ da je bil tam v družbi nekaterih tujcev in popolaoma nepoznan. Policija je hotela vso stvar pokriti, a to jej ni bilo mogoče, ker se je ta vest že razširila po mestu. Ime prince in njegove družbe se drži tajno.

Brezžični brzojav in šah. Popotniki na ladji »Campania« so se dolgočasili. Imeli so pa na ladji aparat za brzojavljenje brez žic. Brzojavili so kar na slepo in brezžični brzojavni aparat na 80 milj oddaljeni ladji »Philadelphia« se je odzval. Na to so ponudili potniki ladje »Campania« onim na »Philadelphiji« igro na šah in le ti so se odzvali, da sprejmejo ponudbo. Ob 2. poludne so na obeh ladjah na krovu razprostrli šahni deski in igra potom brezžičnega brzojava se je pričela. Igrali so do večera. Zvezo pretrgala je ladja »Lucania«, ki je brzojavila, da ima brzojavna naročila sporočiti »Campaniji«.

Vihar v Brzezaniji prouzročil je velikansko škodo. Veliko kovinsko streho z dimniki odnesel je 300 metrov daleč. Tri hiše nekega peka je vihar popolnoma podrl. Atelije nekega fotografa je podrt. Podrt je med drugim neko opekarno. Po vrh je vihar s koreninami izruval drevesa. Več oseb je bilo ranjenih.

Neprijetno snidenje. Neka bogata vdova, še čvrsta in močna, hotela se je v Berlinu še enkrat močiti. Po časopisnih inseratih si je iskala ženina. Oglasilo se je veliko število ponudnikov, ne da bi bili imenovali ime. Med vsemi ponodbami ji je najbolj ugajala ponudba nekega mladega uradnika iz province. Snidenje bilo je pismenim potem določeno: na neki železniški postaji. Da bi se spoznala, bilo je dogovorjeno, da bode imela »ona« v roki šopek šmarnic, »on« pa na suknji pripeto rudečo vrtnico. Težko je vdova pričakovala vlakla, ko vlak privozi, stopi iz voza jeden sam potnik s pripeto rudečo vrtnico na suknji, in ta potnik bil je — njen sin.

Vseljenoi v Severni Ameriki. Maja meseca letos prišlo je okroglo 83.000 ljudi v Severno Ameriko iskat srečo. Vsled strogih predpisov moralo je v Evropo nazaj 900 oseb. Največ jih je prišlo iz Avstrije in iz Italije. Pojema pa izseljevanje v drugih evropskih državah. Zakaj li? Zato, ker druge države skrbje za povzdigo ljudskega blagostanja, v Avstriji in Italiji skrbje pa le za zvišanje davkov.

Lakota grozi v Indiji. Iz Indije se poroča o suši, zlasti v deželi Bombay. Vlada že zbira živež za slučaj slabe letine, ker se boji lakote. Sedaj je stanje še ugodno. Zdravstveno stanje se je pobiljšalo in tudi kuga je ponehala.

Umobolni knezi. Na prestolih malih nemških držav so sedaj trije umobolni vladarji. Sedaj umobolni vladarji ne izvršujejo po zakonu vlade, prej so jo pa smeli izvrševati. Tak je bil n. p. blazni vojvoda Moric Viljem Laški-Merzeburški, ki je vladal pričetkom osemnajstega stoletja. Delal ni drugega kakor jedel, pil, sprehajal se, igral in spal. Imel je pa modro soprog, ki je za kulisami izvrševala vladarske posle. Podložniki njegovi niso svojega vladarja prav nič častili. Vzeli so mu vse, kar je imel na sebi, in vladar je prišel dostikrat brez hlač na dvor. Dvorjani so imeli sicer nalog spremljati vladarja na njegovih sprehodih, toda tega niso spoštovali, ker so se naveličali pretepavati se s cestno mladino. Pri kosilu je vladar dostikrat zaspal; pri obedu navzoča gospoda je v takih slučajih mirno naprej jedla in pred vladarjem so se nakupičili krožniki z jedili. Ko se je prebudil, je tem hitreje jedel. Najljubša zabava bila mu je godba in sam je strastno drgnil »bas«. Tudi v cerkvi in pri službi božji je sam v orkestru

igral bas. Imel je celo zbirko basov. Ako se mu je hotel kdo prikupiti, moral mu je darovati bas.

Zvesto k Rimu! Na Bavarskem je začel izhajati list z napisom „Zvesto k Rimu!“ nasproti Vsenemcem, ki vpijejo „Proč od Rima!“

Dijakinje. Univerza v Čikagi je sklenila, da slušateljke in slušatelje pri predavanjih v bodoče loči po spolih. Poskušnja skupnega pčuka ni prinesla dobrih sadov, ker se dijakinje rade navzamejo moških navad, dijaki se pa v ženski družbi čisto pobabijo.

Oporoko kralja Alberta so odprli predvčeršnjim. Vse svoje premoženje, vsevi gradove, je zapustil kraljici Karoli. Svojemu služabniku je kralj zapustil 500.000 mark. Kraljica vdova Karola je obolela.

Kotiček za liberalce. Neznansko grdo „Narod“ piše v soboto o naših poslancih. Ali bo „Laibacher Zeitung“ to ponatisnila, da dokaže, da ni noben „klerikalec“ tako aurov niti v deželni zboru, kakor so liberalci vsak dan? Dr. Kreku očita, da je pijanec, Jaklič, da ni zmožen za delo, Drobnič in Dularju, da sta analfabeta, zaničuje Mejaca in Košaka kot nesposobna itd. Treba bo res, da ti gospodje precej prihodnjč, ko pridejo skupaj z odgovornim urednikom „Slov. Naroda“, tega človeka „more“ na uđijo, da bo pomnil. O dr. Susteršiču piše, da je „tak kakor pohojena žaba, ki ima spredaj izbuknjene oči, zadaj pa čreva za sabo vleče“ itd. itd. Fej takemu listu in stranki, ki je za njim! — Dobro sanje je imela včerajšnja „Neue Freie Presse“. Ta „svetovni, najbolj informovani“ list pri naša iz Ljubljane originalno korespondenco, v kateri pravi, da je bil dr. Susteršič lani prvokrat odposlan v deželni zbor iz pete skupine. To se je poročevalcu „Neue Freie Presse“ gotovo sanjalo. To je pomembno, da se mu sedaj ravno to sanja. Pravijo, da se časih sanje tudi uresničujejo. Ali je bil pa liberalni dopisnik tako zloben, da je svojim pristajšem nekaj prerokoval?

Umetnik narodov dobrotnik. Virtuozi na klavirju g. Paderewski, rodoljak, je poljski kreditni banki na Poznanjskem, ki ima namen braniti poljsko posest pred nevarnostjo pruskega naseljevalnega zaklada, podaril 50.000 mark. Radi tega je v celi Pruski prepovedano predstavljati Paderewskega opero „Manru“. Paderewski sedaj koncertira v Lvovu, kjer mu občinstvo prireja šumne ovacije.

Ženo pobil. V gozdu pri Drabčicah na Češkem je bila napadena od nekega nasemljenega človeka 32-letna A. Spačekova in s kamnom pobita do smrti. Sodišče je sedaj dognalo, da je bil napadalec ženini lastni mož.

Ruski gledališki igralci v Parizu. Srca elegantnega pariškega gledališkega občinstva priborila si je mlada ruska igralka Lidija Jaworskaja, ki gostuje v Parizu.

Ljubljanske novice.

Več vode! Po nekaterih delih mesta se dvigajo celi oblaki prahu in pometaja, ne da bi se ceste prej poškrbilo. Ali se je za nekatere dele mesta vodovod posušil?

Pri kolesarjenju padel je c. kr. dvorni svetnik g. grof Schaffgotsch in se poškodoval.

Nesreča pri košnji. Povožena je bila po neprevidnosti pri nakladanju sena na lastni senožitni mlekarija Marija Mraček. Kolo šlo ji je čez pas, ter jo zelo poškodovalo.

Stavka pasarjev. Danes dopoldne so se tukajšnji trije pasarski mojstri odzvali povabilu mestnega magistrata, da izpovedajo svoje mnenje na zahteve stavkajočih pomočnikov: 10urni delavnik ob dosednji plači. Pasar gospod Kregar je izjavil, da je pri njem že par let uvedeno deseturno delo in da nikogar ne sili, delati do 7. ure; pač pa onemu, ki prostovoljno dela čez efektivni čas, plača že dosedaj nekaj več, kot odpade sicer v efektivni delavni dobi na eno uro. — Gospod Tratnik, ki ima dosedaj 11urno delavno dobo, je voljan vpeljati deseturni delavni čas z isto plačo, g. Zadnikar pa izjavi, da ne privoli deseturnega delavnega časa, marveč hoče le za eno uro okrajšati dosedanje dvanajsturno delavno dobo. — Navzoča odposlanca stavkajočih pomočnikov sta izjavila, da glede Tratnika sprejmeta po goj, glede Kregarja pa sporočita njegovim pomočnikom. Zadnikarjev pomočnik se je odtegnil štrajku. Vseh pasarskih pomočnikov je v Ljubljani devet.

Pogrešajo že od novembra meseca 1901 čevljarja Alojzija Eržena, stanujočega na opekarski cesti in potem agenta pri Detterju.

Novo specerijsko trgovino je otvoril v Linhartovih ulicah poleg kopopališča gosp. Ivan Zupan! Priporočamo ga!

Retirali so potnika Antona Vidmarja, o katerem je gospod D. Rovšek včeraj v našem listu podal izjavo.

Konrad Schumi danes že hodi po Ljubljani.

V rakovniški graščini, ki je kakor znano, sedaj last oo. Salezijancev, katerih namen je vzgajati zapuščeno mladino, ki bi se sicer brez vsakega varstva gotovo izpridila, so vsako nedeljo in praznik popoldanske liturgije ob 5. uri, pri katerih gojenci tega zavoda zelo lepo odpevajo. Vstop med tem časom je vsakemu dovoljen. Kogar zanima ogledati si to graščino in bodoče vzgajališče zapuščene ljubljanske mladine, naj ne zamudi te ugodne prilike. Žleti je, da bi se zavod lepo razvijal in dobival podporo tudi od strani ljubljanskega prebivalstva. Kolikor več zapuščene mladine se bode tu vzgojilo, toliko manj bode v prihodnje postopalev in sploh ljudi, kateri so občinstvu in oblastvom v nadlego, toliko več pa bo poštenih ljudi, ki si bodo s svojimi rokami služili kruha.

Društva.

(Veselica šišenske čitalnice) na Koslerjevem vrtu je v nedeljo prav dobro uspela. Nastopili so štirje pevski zbori, namreč „Slavec“, „Ljubljana“, „Lipa“ in Žirovnikov zbor iz Št. Vida nad Ljubljano. Med godbo pa se je za godbenim pavilonom razvil živahen ples. Udeležencev veselice je bilo nad 1300.

Izjave iz obstrukcije.

Odbor „katoliško-političnega društva v Vipavi“, danes zbran v seji, izreka katol.-narodni deželno-zborski delegaciji popolno zaupanje na dosedanjem delovanju. Vztrajajte, zastopniki kmečkega ljudstva, na potu, katerega ste nastopili! Vaša obstrukcija je ne le opravljena tudi s krščansko-moralnega stališča, ampak celo potrebna proti krivičnemu nasilstvu nasprotnih strank. To ste naravnost dolžni časti slovenskih kmetijskih in delavskih stanov, katere zastopate.

Odločno prosvedujemo proti trditvi poslanca Hribarja o zlorabi spovednice od strani naše duhovščine.

Zgražamo se nad zahrbtnim napadom zastopnika vipavsko-idrijskih liberalcev Božiča, in tembolj, ker je tu nastopil kmečki poslanec proti kmečkemu poslancu. Geslo Vam bodi: Splošna, tajna, direktna in enaka volivna pravica za deželno zbornico, katero nam izvojujete z odločno doslednostjo.

Pomagajte, da se bržkobrž temeljito izpremenijo nepravne neznosne razmere v deželi, pod katerimi trpijo le slovenski delavski stanovi.

V Vipavi, dne 29. junija 1902.
Ivan Kromar, tajnik. B. Erjavec, načelnik.

Podpisani odobruje z navdušenjem v imenu tukajšnje občine delovanje katol. narodnih poslancev v deželni zbornici. Sramota obrekovalcem duhovstva in našega dr. Susteršiča! — Dr. Susteršič in vi vsi katol. narodni poslanci nam še nikdar niste bili tako ljubi kakor sedaj, ko morate za pravico trpeti! V boj za naše pravo! Mi z vami! Vi za nas! Bog Vas podpiraj! Živeli! Šmihel, dne 30. junija 1902.

Fr. Kuret, župan.

Gorje pri Bledu, 29. junija. Dr. Susteršiču in njegovim tovarišem-poslancem našo zahvalo in priznanje za odločen nastop v deželni zboru za pravice teptanega ljudstva. — Mera liberalne cholesti in krivice je polna in dr. Susteršič je le izrazil našo do vrha prikipelo nevoljo nad liberalno brezobzirnostjo v zadevi odsekovih volitev in v nečuvnem žaljenju naše duhovščine v zbornici. Bog živi dr. Susteršiča in naše vrle poslance!
Jakob Žumer, Janez Poklukar, župan.

Telefonska in brzojavna poročila.

Semič, 1. jul. Belokranjska duhovščina obsoja s protestom izjavo dež. poslanca Ivana Hribarja, češ, da duhovniki zlorablajo spovednico, a h krati odobrava v cellem obsegu odločen nastop kat. narodnih poslancev v dež. zboru. — V imenu vseh M. Erzar, dekan.

Borovnica, 1. julija. Zahvaljujemo dr. Susteršiča in njegove tovariše za odločni nastop zoper veliko krivico, katero je hotela izvršiti združena večina. Pozivljamo vse katoliške narodne poslance, da se odločno bojujejo za ko-

risti ljudstva, ter za splošno volivno pravico, da bo tem preje omogočeno redno delo v deželni zboru na podlagi popolne enakopravnosti.

Janez Kos, župan. Jakob Petrovčič, Jurij Keržič, svetovalec. Kobi, Drašler, Fran Svigelj, G. Schiffrer, odborniki.

Reka, 1. julija. Danes zjutraj je odplul od tu angleški parnik „Naimshire“ s konji v Južno Afriko.

Reka, 1. julija. Včeraj začeli širaj zidarjev se nadaljuje. Vse zidarsko delo na Reki in Sušaku počiva.

Zagreb, 1. julija. K slovesnemu blagoslovljenju tukajšnje prenovljene frančiškanske cerkve, ki bo 5. julija, pride tudi škof dr. Mahnič. Propoved bo imel č. g. Seigerschmied. Za slavnost se delajo velike priprave.

Dunaj, 1. julija. Pri včerajšnjem požaru v prvi avstrijski predilnici in tkalnici v Simmeringu je ogenj uničil 25.000 zabojev bombaževine.

Pariz, 1. julija. Čuje se, da je voljaška konvencija med Bolgarijo in Rusijo sklenjena.

London, 1. julija. (C. B.) Kralj je izborno prebil minulo noč. Moči naraščajo, sploh je opaziti napredek v vsakem oziru.

Carigrad, 1. julija. Tu so štiri osebe zbolele za kugo.

London, 1. julija. V Albaniji so zopet nemiri. V raznih krajih so se prebivalci uprli in pregnali turške uradnike.

Slavno uredništvo!

Gledé na sporočilo, katero ste objavili v 146. številki „Slovenca“ z dne 28. junija t. l. o sadnjem občnem zboru „Gospodarske zveze“, Vas prosim, da objavite nastopno

Izjavo:

Podpisani predsednik glavne skupščine „Gospodarske zveze“, ki se je vršila dne 26. t. m., obžalovaje izjavljam, da sem pri tej skupščini preslišal to, kar pravite v svojem poročilu, „da se je namreč odločno izrekla misel, da se pri liberalcih kupovati ne sme.“ V svojem nagovoru sem namreč, kar tudi Vi registrujete v svojem poročilu, jasno označil stališče „Gospodarske zveze“, poudarjajoč, da ima izključno le gospodarski namen in da hoče z združeno organizacijo dvigniti blagostanje narodovo. Ko bi bil torej dotično misel, oziroma dotični medklic čul, bi ga bil gotovo takoj zavrnil. Dalje konstatujem, da sem pri razgovoru o tem, kje naj z druge jemljó svoje potrebščine, poudarjal, da je tukaj odločilno edino le trgovsko in gospodarsko stališče, rekoč, da mora „Gospodarska zveza“ sklepati svoje trgovske zveze s tistimi tvrdkami, ki ji nudijo največje koristi; katereji namreč preskrbijo najboljše blago po najugodnejših cenah.

V Ljubljani, 30. junija 1902.

Josip Šiška.

prvipodpredsed. „Gospodarske zveze“.

Zahvala.

Za pogorelec v Gorenji vasi nad Škofjo Loko se je po posebnem prizadevanju visokorodnega gospoda c. kr. deželnega predsednika, Njegove Ekselence Viktorja barona Hein-a nabralo 3263 K 6 h po raznih avstrijskih kronovinah. To svoto izvolil je razdeliti mej pogorelec dež. 8. sušca prebлагородni gospod voditelj c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju Alfonz Pirce. — Kjer je potrebna podpora, tam ne zaostane tudi naše dežno garno in stolno mesto Dunaj. Nabralo se je tudi 678 K 38 h. katere je dne 24. junija mej pogorelec razdeliti izvolil preb. gospod c. kr. voditelj Alfonz Pirce. Njegovi Ekselenci, prebлагородnemu gospodu Viktorju baronu Heinu, dobrotnemu mestu Dunaj, k. kr. okrajnemu voditelju c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju, Alfonzu Pircu v imenu pogorelecev najsrčnejša zahvala.

Na Trati, dré 30. junija 1902.

Matej Pintar, pomožnemu odboru načelnik.

Umrli so:

29. jun. Fran Rakovec, sprevednikov sin, 3 mes., Cesta na Rudolfovo železnico 18, pljučna tuberkuloza.
30. jun. Hedvika Čop, sprevednikova hči, 9 let, Marije Terezije cesta 11, škrlatica.

V hiralnici:

23. jun. Ivan Zupan, delavec, 57 let, sekundarna bebošt kron. črevesni katar.
29. jun. Andrej Martinčič, dinnar, 61 let, Carcinoma. — Terezija Žwarcelj, delavčeva žena, 52 let,

V bolnišnici:

27. Fran Vovk, delavec, 64 let, Carcinoma ventriculi.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

	Gas opazovan	Širina barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetar	Nebo	Palata v 24 urah v m. h.
30. 9. zveč.	736-5	20-4	sr. jzah.	jasno		
1. 7. zjutr.	735-4	18-3	sl. svzh.	jasno		0 0
2. popol.	733-6	29-0	p. m. jzah.			

Srednja včerajšnja temperatura 22-1°, normale: 19-1°.

Dunajska borza

dne 1. julija.

Skupni državni dolg v notah	101-64
Skupni državni dolg v srebru	101-55
Avstrijska zlata renta 4%	120-75
Avstrijska krona renta 4%	99-75
Ogerska zlata renta 4%	120-60
Ogerska krona renta 4%	97-90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1189-—
Kreditne delnice, 160 gld.	617-75
London vista	240-12
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-30
20 mark	23-46
20 frankov (napoleonador)	19-08
Italijanski bankovci	94-10
C. kr. cekini	11-23

Zitne cene

dne 28. junija 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	7-85	8-87
Rž za jesen	6-75	6-75
Koruzna za juli-avgust	5-31	5-32
„ „ sept.-oktober	5-45	5-47
Oves za sept.-oktober	5-47	5-48
„ „ jesen	6-14	6-15

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za junij	—	—
„ „ oktober	7-55	7-56
Rž za maj	—	—
„ „ oktober	6-33	6-34
Oves za maj	—	—
„ „ oktober	5-77	5-78
Koruzna za maj	—	—
„ „ julij	5-1	5-02
„ „ avgust	5-09	5-10

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K 9-30	do 9-70
„ „ južna zel.	9-05	9-90
Rž	7-70	8-—
Ječmen	7-—	8-—
„ „ ob Tisi	—	—
Koruzna ogerska	5-45	5-50
Cinkvant	8-10	6-50
Oves srednji	7-40	7-60
Višol	7-25	10-—

Spominske podobice

s slike rajnega

kardinala J. Missia

in kratkim življenjepisom priporočaja prodajalnica „Kat. tiskovnega društva, (H. Ničman) v Ljubljani

posamezne podobice po 6 vin., sto skupaj 5 K 60 vin.

Gobe, venecijanske in španske. Najceneše ima v zalogi trdka BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 22 11-1

Salame

ogrske gld. 1-70, domače iz šunkna gld. 1-20, domače gld. 1-—, dunajske 80 kr. kilo. — Šunka brez kosti (Rollschinken) 90 kr. in gld. 1-10, suho meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti 40 kr. kilo, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju in sicer le dobro blago

546 12-4 Janko Ev. Sirc v Kranju.

Priznane najboljše

oljnate barve

zmlete z naglo sušilcem firnežem na najnovejših strojih, prekašajo vsako konkurenco po ceni, ki omo gočajo z jako majhno množino po-barvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, 770 3

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Naznanilo.

773 3-2

Na mestni nižji realki v Idriji bodo sprejemni izpiti za vstop v I. razred šolskega leta 1902/3

== dné 15. julija ==

in se prično ob 9. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglašé v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov

== dné 13. julija ==

med 8 in 12 uro pri ravnateljstvu ter s seboj prinesó krstni list in (biskovalno) izpovede. Pristojbine ni plačati nobene, kakor je tudi pouk **brezplačen**.

Vnanji učenci se lahko oglašé k sprejemnim izpitom tudi **pismeno**, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

Ravnateljstvo mestne nižje realke.

V Idriji, dné 27. junija 1902.

Svoji k svojim! Brez konkurence!

Priporoča:
brizgalnice,
cevi, pase,
lestve i. t. d.
za gasilna
društva in
občine,

C. in kr. privilegovana
**tvornica brizgalnic, cevij,
pasov in gospodarskih
strojev**

R. A. SMEKAL

iz Čeha, Moravsko.

Podružnica v Zagrebu.

nadalje
gospodarske
stroje

in

peronospera-

brizgalnice.

i. t. d.

NB. Najnoveje: Izdelovanje aparatov za acetylin-razsvetljavo s čistilnikom, motor-vôz, gumi-cevij vsake vrste. 974 20

Razglas.

778 3-1

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani, (Tomanova ulica št. 10) bodo sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1902/3 dné 15. julija in se prično ob 10. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se v spremstvu svojih starišev ali njih na mestnikov oglašijo dné 13. julija med 8. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesejo krstni list in obiskovalno izpovede. Pri oglasitvi je treba plačati pristojbine 6 K 60 h.

Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam lahko oglašijo tudi pismeno, ako pravočasno po pošti pošljejo gori imenovani listini in pristojbino.

Učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici, ali ozemlju okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, se smejo v ljubljanski gimnaziji sprejemati edino le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. Kdor takega dovoljenja potrebuje, mora si ga pravočasno priskrbeti neposredno pri c. kr. dež. šolskem svetu.

V Ljubljani, dné 30. junija 1902.

Ravnateljstvo I. državne gimnazije.

Najprimernejše darilo pridnim učencem koncem šolskega leta so

„Marjetice“,

nabrane nežni mladini.

Uredil in založil

Alojzij Merhar.

Cena: V platno vezane I K 10 v, kartonirane 80 v, broširane 60 v.

Po istih cenah se dobijo tudi „**POMLADNI GLASI**“ VI, VII, VIII, IX, X. letnik.

767 5-4

Naročajo se: **Jernej Podbevšek**, bogoslovce v Ljubljani.

Nad 550 prvih odlik!!! — Nad 300.000 strojev prodanih!!!

!!Nova zmaga Alfa-Laval-Separatorja!!

Nedavno je bila v Moskvi (Rusko) kmetijska razstava, na kateri so poskušali tudi razne ročne separatorje. Večina znanih separatorjev je prišlo na preskušnjo, dobil pa je

Alfa-Laval-Separator edini najvišjo odliko
častno diplomu.

135 3-3

Akcijška družba Alfa-Separator
na Dunaju, XVI., Ganglbauergasse 29.

Podružnice: **Budimpešta, Praga.**

Zaloga za južne dežele: **Gradec, Annenstrasse 26.**

Fersan-Cacao

FERSAN-CACAO

je **železnato redilno in krepilno sredstvo** ter kri tvorilno in živce krepčalno, prijetnega okusa in lahko prebavno. — Blagovoli se vprašati zdravnika. 678 50-5

Glavna zaloga za Kranjsko: **Jos. Mayr, lekarna „pri zlatem jelenu“** v Ljubljani.

Hoteli, kavarne in gostilne, ki so naročene na „Slovenca“:

Ajdovščina: Ivan Štibili, gostilna.
Bela pri Dovjem: Potočnik Fr., gostilna.
Begunje nad Cirknico: Bonač Anton, Svirgelj Anton, gostilni.
Bled: Gostilna Wester.
Boh. Bela: Mužan Valentin, Zupan Iv. in Ropret Jera, gostilne.
Boh. Bistrica: Arh Franc in Mencinger J., gostilni.
Borovnica: Fortuna Val. in Kobi Anton, gostilni, Fran Svirgelj, gostilna (Breg). Lebez Ivan, gostilna.
Brezje: Gorenjsko: Finžgar Jos. in Gabrijelčič Ant., gostilni. Lavrenčič Pavl, gostilna „pri Rozmanu“.
Brod pod Sm. goro: Bitenc Jož, gostilna.
Celje: „Narodni dom“ (Fr. Lajovic).
Cirknica: Notr.: Korde Ivan in Meden Miroslav, gostilni.
Črnivec pri Radoljci: Kocijančič Fr., gostilna.
Črnomelj: Franc Jerman, gostilna.
Dolenja vas pri Ribnici: Mrher Ign., gostilna.
Dunaj: Café „Goldene Kugel“ IV. okraj, Café „Mozart“, III. okraj, in „Arcaden-Café“, I., Universitätsstrasse. Carl Zobl's „Café Beethoven“, I., Universitätsstrasse 11.
Gorica: Kavarna Schwarz, Kavarna „Central“.
Gorje pri Bledu: Zrimc Janez, gostilna.
Grosuplje: Košak Fran, gostilna.
Gor. Otok pri Mošnjah: Brinšek Jakob, gostilna.
Horjul: Cepon Janez, gostilna.

Hrušica pri Jesenicah: Noč A., gostilna.
Idrija: Casino „Idrija“, Kavčič Fran, kavarna, Kos Josip, gostilna.
Javornik: Noč Mihael, gostilna.
Jesenice: Gorenj.: Frjan Ivan, restavracija, Vilman Fran, Višnjar Karol, Hrovat Marija, „pri mesarju“, gostilne.
Kamnik: Friedl Ivan, hotel, Vanossi Jos., kavarna, Pet. Žerovnik pri „Sokolu“.
Kandija pri Nov. mestu: Jakše Jan. in Zorc J., gostilni.
Kostanjevica: Zalokarjeva, gostilna.
Kozarišče pri Staremtrgu: Pianekki Jan. gostilna.
Kranj: Kavarni Jäger in Kreuzberger, Fran Sumi in Golob Mat., gostilni. Sajovic Fr. hotel „Nova pošta“, Hotel „Stara pošta“.
Ljubljana: Kavarne: „Austria“, „Europa“, „Valvasor“, „Casino“, „Eggia“, Ivan Lekan, „Mercur“, Jos. Kramar, Ant. Albert, hoteli: „Prislonu“, „Lloyd“, Iv. Grajzar, južni kolodvor; pivarne: Lorbek, Auer, Hafner; gostilne: „Novi svet“, Marije Terezije cesta, „Prilinskega kamnu“, Sv. Petra cesta, „Pri zvezdi“, Cesarja Jožefa trg, „Pri roži“, Židovske ulice, „Pri zlati ribi“, Špitalske ulice, „Pri Stefanu“, Františkanske ulice, „Katoliški dom“, Turjaški trg, „Rokodelski dom“, Komenskega ulice, Delavsko konsumno društvo, Eliz. Jurkovič („pri Kolovratju“) Pred škofijo, „Pri križu“,

Rimska cesta, Marija Barborič, Sv. Petra nasip št. 5, Fr. Krvarič („pri F. govcu“), Dunajska cesta, Mar. Ahlin, Karlovska cesta št. 28, Alojzij Zajc, Rimska cesta št. 4, „Pri Kamenčanu“, Karlovska cesta št. 4, gostilna Dachs, Florijanske ulice št. 33, M. Škof, Rečne ulice št. 8, Ivana Susteršič, Sv. Petra cesta št. 15, Ivan Cinkole, Kopitarjeve ulice št. 4, gostilna „pri Jurju“, Poljanska cesta, Lovro Češnovar („pri starem Tišlerju“), Kolodvorske ulice, gostilna Blumauer, Kolodvorske ulice, Andrej Cerne, Hilšerjeve ulice št. 14, Jakob Zabukovec, Breg, Josip Boštijančič („pri Pepetu“), Kolodvor. ulice, Ant. Kocmur, Poljanska cesta št. 9, Jos. Dermastja („pri Kamnarju“), Vodmat, Zaloška cesta št. 3, Terezija Omeje, Karlovska cesta št. 32, Marija Stele („pri zlatem konjčku“), Poljanska cesta št. 26, Rudolf Tenente, Gradaške ulice št. 10, Ana Cuzak, Poljanska cesta št. 48, „Narodna kavarna“, „Pri avstrijskem carju“, Rezijski Kralj av. Jakoba trg, Peršin Marija na Rožniku, Kenda Ivan, Ždovska steza 4, Vospernik, Gospodske ulice.
Medvode: Jerala Alojzij in Zweiner Ivan, gostilni.
Milno pri Bledu: Doktorič Marija, gost.
Novomesto: Kavarna Danisch.
Ortenek: J. B. Kosler, restavracija.
Podnart: Pogačnik Marija, Javor Tarzijs, gostilni.

Premškovo p. Kranju: Jak. Gorjanc in Jakob Dolnar, gostilni.
Polj. (Pola): Café Miramar.
Radoljica: Hirschmann Ign., gostilna.
Rakek: Sebenikar Lovro, restavracija Ludovik Sehar, c. ke. poštar, gostilna.
Ribnica: Dol.: Lovšin Ivan, kavarna, Podboj Jos. in Zadnik J., Fr. Podboj, Andrej Podboj, gostilna.
Sava pri Jesenicah: Arh Jan., gostilna.
Slov. gradec: Günther Avg., gostilna.
Smlednik: Oblak Primož, gostilna.
Sodražica: Drobnič Jurj, gostilna.
Stara Loka: Jelovčan Marija, gostilna.
Stožice pri Ljubljani: Pečnik J., („pri Urbančku“) gostilna.
Struge pri Dobropolju: Sato kar K., gostil.
Sreje na Koroškem: Fallo V., gostilna.
Sv. Jakob v Rožni dolini: Kor.: Mikula Jakob, gostilna v „Nar. domu“.
Sv. Križ p. Litiji: Fr. Miklavčič, gostilna.
Škofja Loka: Hafner Leopold in Hafner J., gostilni, Spilchal Fr. kavarna.
Toplice: Dol.: Oskrbništvo toplie.
Travnik: Dol.: Lavrič Jan., gostilna.
Trst: Café Commercio, Café Fabris.
Tržič: Lončar Mat., Ruech K., gostilni.
Velike Lašče: Matija Hočevar, gostilna „pri pošti“.
Vipava: Lavrenčič J., gostilna. Hotel „Adria“.
Visoko pri Kranju: Okorn Jan., gostilna.
Vrhnika: Dolenc Fr. Jurca Jos. in Kočevar Franc, gostilna.
Žerovnica p. Cirknici: Marolt J., gost.
Žirovnica: Čop M., Svetina A., gostilni.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zruhe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseganje kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.
134 69